

hamnacjan ychenuho kohtoplonyho pagoty, nojyart saher. Spnteram, kotopte
b haumen nchintyte, xopomo otparjan ceda ha tiparkne. Ctyuethpi, kotopte
obumetrehho roctipon3ojecka. Padotinkn, kotopte tipobojini ctaknopyk
Tipon3ojecka n hotpe6jene – tro arjene, kotopte tipocarabjor pasbyie fasbi
haretca cncrema, kotopa sacarabjor sakpibrat hepehageljphie upedjupingina.
3abou, kotophiin nrotobjor tejerben3oopi, ochauatca horon texhnok. Tipme-

222. Vedlejšť včtu zameňte vazbu s pídelavým jménem slovensky.

nhocpahpim spikam n (ymet) pagotab c kompronetom.
Jognbrapca xopomu pedyphatob. Tipemotene otiajetca rahnijatam, (bjajetb)
nojyahnin tipemajphie. (Tipnphyt) k horin ychobnam pagohnie hanjin
yactok jiyuhunni cboro pagoty. Padotinkn, (tipopagotab) ha 3abou 25 met,
bosmokhochc obmotperb (ctponptca) horin uex 3abou. Lo cns top (otcarabat)
tipbectboraja choptemeho, (Bephytca) n3-za tipahnni. Jeterajuna nmetra
(kytaptca) p6ebat. (Tipochytca) tipikhnk ynjehn, tuo njet cher. Lyjimka lopaho
Mbi penjuni hampanptca k (hypotekat) hejajteko p6ek. Cjipunitca becjetipin cmex
Slovesa v zavorakach dejte do tvan pídelavého jména slovenského změňte.

221. Slovesa v zavorakach dejte do tvan pídelavého jména slovenského změňte.
harmacib, chpocntb, tipnbe3tn, tipnecin, cnuetb, y3hrtb, otjoxhjt, tipomorkytb,
cogpatpca, noarntpca, pagotab, ymepetb, ctpeptb, peuntb, bo3pauatpca, nctehb,
tomohb, tipojabatb, objajetb, tipnecin, tipnnti.

b) Minuleho času

220. Od uvedených sloves utvorte pídelavá jména slovenská změňte.
Všimnete si slovenského větu.
a) Přitomněho času
opravindobatb, pagotab, nokyhatb, beetn, yrejinhnabtca, cocrabjatb,
ctponptb, xapaktepnsobatb, co3jatbatb, y3habatb, tpyjutnptca, Gopotpca, mptpca,
ctoatb, netb, brossontb, nckatb, nmatnb, Gecetobatb.
b) Minuleho času

Slovesny rod, pídelava jména slovenská, příčestí, zvratna slovesa

219. Přeložte věty do češtiny. U podstatných jmen slovenských použijte v češtine správného
větu.
Cožjané n pabantne horix otpacjén haykn – hepeppibrhín tipouec.
Ocyluectrehenn horix meponpignantí chtipajto bakyjio posb minhctepctbo
cejpcokto xo3anccta. Ojhon n3 xapaktephix hept copemehho ro3tana pabantna
hanjen skohomink arjintetca horivne posn racthoro tipedjupinmaterjctra.
Bakmoheneho kohtpakta bce tipnjarot 6otpome shahene. Bhejupene texhnicheskorn
horinkn cpty tipnecijo tipgbiph 3abou. Komccn ycrabornja, tuo tipnhna
3arpahnen coctont cijnukom juntetiphom tipouecce rhejephna horon texho-
jorn. Tipemycmatpabectca noctrenhene cohpaumehe pagohero bpemen kenhunin,
nmehounix jeten. Heodxojimo jognptca hemejtihho rocpaujehna notep.
jorn.

сидели в последнем ряду, было плохо видно на сцену. Группа учёных, которая исследует эту проблему, добилась выдающихся результатов.

223. *Přeložte.*

Ekonom, zkoumající současný trh; vláda, která vytvořila dobré podmínky pro podnikání; možnosti, které se objevily v naší zemi; reformy, vyvolávající obavy; změny, které se uskutečnily v poslední době; výroba, reagující na poptávku obyvatelstva; procesy, které probíhají v ekonomice; odborníci, kteří se zúčastnili jednání; předeseda, který zahájil schůzku; ředitel, který má autoritu.

224. *Přeložte do češtiny následující slovní spojení, v nichž slovesné tvary vystupují už jako přídavná nebo podstatná jména.*

В следующий раз, настоящее письмо, блестящий успех, настоящее время, близкое будущее, подходящий момент, дом сумасшедших, выдающийся учёный, заведующий кафедрой, следующий день, успеваемость учащихся, деревообрабатывающая промышленность, слезоточащий газ, металлорежущий станок, бастующие, трудящиеся.

225. *Od uvedených sloves utvořte přídavná jména slovesná trpná. Jak souvisí jejich tvoření se slovesným videm?*

a) Přítomného času

изучать, уважать, создавать, продавать, посыпать, возвращать, оставлять, возобновлять, организовать, требовать, использовать, проводить, ввозить, исследовать, оплачивать, проявлять, поддерживать, любить, отправлять, приобретать.

b) Minulého času

назвать, прочитать, отремонтировать, привезти, принести, отметить, поставить, открыть, разбить, начать, запереть, принять, написать, устроить, разгрузить, совершить, направить, решить, одеть, подвергнуть.

226. *Tvořte slovní spojení s přídavnými jmény slovesnými trpnými přítomními nebo minulými.*

Vzor: a) Одобрять проект (комиссия) - проект, одобряемый комиссией.
b) Одобрить проект (комиссия) - проект, одобренный комиссией.

Осуществлять - осуществить мероприятия (правительство), приобретать - приобрести опыт (новые работники), заключать - заключить договоры (государство), сокращать - сократить сроки поставки (фирма), предлагать - предложить цены (завод-изготовитель), создавать - создать условия (руководство предприятия), внедрять - внедрить современную технику (завод), решать - решить сложные проблемы (мы), открывать - открыть ярмарку (министр), занимать - занять места (делегаты).

227. *Slovesa v závorkách dejte do tvaru přídavných jmen slovesných trpných.*

Составьте список (изучить) вами статей. Программа, (предложить) нашей группой, была всеми принята. Статья была опубликована в журнале, (издавать) в Брно. На столе я нашёл записку, (оставить) моим братом. Завод хочет сократить количество сырья, (ввозить) из-за границы. Изделия, (выпускать) нашей фабрикой, пользуются успехом на внешнем рынке. (Критиковать) в

Bonjoc yke penuē. Byjeter ihphantro horoe pemene. Ta6opatopna břita tūatarepho y6pha. Yie6a b haumem nchintyte oprahndosaha no-ypromy. Jeferatbi 6yjut locinhuia. Tot robap yjeter ipojaah břicpo. Tra mohorpařna neperježha ha n36pahbi ha ctejyhem co6pahnn. B uethpe ropojaah břita nocopeha horaa

Vzor: 3abou břit nocopeh za jba roja. - 3abou ctpomica jba roja.

232. Ve větach změňte slovesny vid.

cožatb yčiorina, cokpauatb pacxoubi - cokpauatb pacxoubi.
paccmatpnatb npejtokehne - paccmotpetb npejtokehne, cožatb yčiorina -
cožatb matepnai, npejoujntb skcnepmeh - npejoujntb skcnepmeh,
pacpagoatb nporpamy, npejoujntb knhy - npejoujntb knhy, coñpabatb matepnai -
horjo texhnky - rhejuptb horjo texhnky, pacpagoatb nporpamy -
Tlocbarantb robap - nocbarantb robap, harpykantb baro - harpyantb baro, rhejuptb

Sakmohantb kohtpakt - Kohtpakt sakmohet.
Vzor: Sakmohantb kohtpakt - Kohtpakt sakmohetca.

231. Ze slovnicich spojení utvořte věty s typy slovesny rodem. Jak souvisí jeho význam se slovesným videm?

hebričinmíe hpmepi, hebotropnme rhejatjene, hebripasnmíe ykac.
heotpmtema accb, heotpmpmíe nptnbopeena, heouehnma monoub,
yčiorina, heapseumma mpogjema, heuođenma apma, hencgptanmíe samacbi,
Hebričocnma Gojb, hegođumrce cpejctra, hepmokamepmi niau, hemricinmíe
hencgjimíe hpmepi, hebotropnme rhejatjene, hebripasnmíe ykac.

230. Přelozte.

Tlocpoeħħbie joma.
Yntra coðak. Tlocntahha knha. Harkomieħħie finħachċobie cpejctra.
Għekk. Sampera jibep. Tlocnacħħip kohtpakt. Ottiparjeħħha trapina robap.
Tlocpoeħħha fagħpura. Sakpittin marjan. Tlepejnejħha cyma. Qżeppi pe-
Pemieħħha nrogħema. Qnygħinkorħha ctaba. Cottabarjeħħpi niaħ pacqobi.
Vzor: Hamngħoħe nmcmo. - Tincmo hamngħo.

229. Od slovnicich spojení utvořte věty. Všimmete si pravopisn.

Podpesanou před třemi mesici.
Doufame, že námi navrhovaný program vás uspokojí. Odvolávame se na smoluva,
Hospodářský novinách. Armáda, podporování celým národem, je ohromná sila.
Můjulem roce je již rozebrana. Optíma se o statistické údaje uverějníme v
moderu tehnologie. Vám předložený návrh nemůže prohlížet. Knihu vydána
buduť prekonány až za několik let. Výčlekovane prosteďky se využívají na nakup
ze zahraničí se vždy nevyuzívají efektivně. Potíže, které dnes provází násé zeme,
Svolávaná konference má posoudit důležité ekologické problémy. Suroviny dovážené

228. Přelozte.

sketjyatajnu.

rabete pñitħam a he cmotper. Optemontpobart) ogojj/robane bbejhecho chora b

чешский язык. Машины для выставки будут изготовлены на нашем заводе. Вся партия перед отгрузкой тщательно контролирована работниками экспедиции.

233. Přeložte. Porovnejte ruské a české věty.

Магазины открывают в семь часов. На заводе работают с шести часов. По улицам ходят вправо. В бадминтон играют по четвергам. Где продают свежие фрукты и овощи? В центре города строят универмаг. Здесь говорят по-русски. Последние новости передают каждые два часа. В Брно выпускают тракторы. Свежие булки подвозят в девять часов.

234. Přeložte.

Tento jev se vykládá (je vykládán) různě. Ve městě byla otevřena nová restaurace. Tento problém byl nejednou projednáván. Nebyla dodržována pravidla bezpečnosti. Dodací lhůta bude dodržena. Program bude vysílán pozdě večer. Závod je vybaven moderním zařízením. Kniha byla přeložena před dvěma lety. Tento časopis byl vydáván 15 let. Film se promítá třikrát denně. Součástky, dovážené dosud ze zahraničí, se teď vyrábějí u nás. Výrobní kapacita závodu se využívá jen částečně. Naše potřeby byly plně uspokojeny. Jste očekáváni ve dvě hodiny. Byl jsem pozván na slavnostní otevření podniku. Zde se nekouří.

235. Doplňte u sloves zvratnou částici a vysvětlete, kdy se používá -ся a kdy -сь.

Почему ты сердишь..., успокой...! В кино мы встретили... с нашим преподавателем. Все радуют... наступлению весны. Я пойду умою... Умывшись..., я лягу спать. Если утомите..., сделайте небольшой перерыв в занятиях. Познакомьте... с новым коллегой. Я рад с вами познакомить... Мама счастливо смотрела на улыбающую... дочку. Учительница внимательно смотрела за купающими... детьми. Поезд остановил... среди полей. Не простивши... ни с кем, она ушла. Фигура, ограниченная тремя пересекающими... прямыми, называет... треугольником.

236. Přeložte. Všimněte si rozdílů mezi ruštinou a češtinou při vyjadřování zvratnosti a vzájemnosti.

a)

Он умеет вести себя перед телевизионной камерой. Как вы чувствуете себя перед экзаменом? Почему ты заставляешь себя ему писать, если тебе не хочется. Перед операцией он ведёт себя хорошо. Павел и Яна хорошо понимают друг друга. Мы вспоминаем друг о друге очень часто. В нашем коллективе мы помогаем друг другу.

b)

Jak se cítíš po dovolené? Můj známý si vede v Rakousku dobře. Zajímali jsme se, jak se děti chovaly u babičky. Nemůže se přinutit jít k lékaři. Mají se rádi a ve všem si pomáhají. Několik vteřin se na sebe dívaly a pak se poznaly. Domluvili jsme se, že si nebudeme překážet v práci. Považoval se za špatného studenta.

237. Přeložte. Odpovídají si zvratná slovesa v ruštině a češtině?

Brzy jsem se uklidnil, protože se neumím zlobit. Promiňte, trochu jsem se zpozdil. Promokl jsem až na kůži a začal jsem se třást zimou. Nevíš, v kolik hodin začíná koncert? Já bohužel nebudu moci zůstat do konce. Kdy vám končí školní rok?

Jednámeť budeť tvarat ľesťe asi dve hodiny. Sedni si a milí! Doufame, že budete súhlasiť s násím návrhem. Brat se stal jednou z nejúspešnejších podnikateľov v mestе. Štavať sa z něj dobrý odborník. Proč stále admisť mou pomoc? Pí práci často používame slovnik. Počítať, že se ti podarí dosťat se na vysokou školu. Zeprej se jich, kde zabiloudili. Je lepe využiť všeľjakým nedorozumením.

Mhe he bepentca, arobi o mor tak nočnýar. To typam emy he nočnica. Pegeantumak he cunica ha krambe. Cecpe, no-buňomoy, ha zotr pas he náročok. Xota a včiar, mhe bce-tran he cunica. Ceroužia emy kar-to he námetca. Bihepa mhe kar-to he paročioch.

238. Ve viedach zameňujte subjekt deťe, popriprádeť čas. Väčšie preložite do čestiny. 239. Určte, ktorý vyznam máť zváraťa slovesa v tiechto viedach. Preložte je do čestiny, a pripádeť potreby použite slovnik.

Cieťať, hamnacť, výhartsť, otkpýt, upnećt, upnećt, bepchytcia, upochytia, upohnatia, houžňať, upnećt, zamepýt, upnećt, houčponatia, bsať, výčipuťať, upninať, yntia, yrnjietb, bozbapartnica, samenhňa.

241. Porovnajte slovenske vety a rekniete, kake slovenske tvary vyzadzují hľavuť deťi a kake deťi vedejši. V kresyčk pripádečk jsoú oba deťe súčasne a kde sa jedna o predčasnosti vedejšio deťe pred dejen hľavuť?

242. Slovesa v zadovkach deťte do tváru prechodenky.
Hamnacab nmcmo, a bpninu kofe.
Bpmnir kofe, a hamnacai nmcmo.
Bckpnkhyb, matpnhk b6ekaz B komarty.
B6ekaz B komarty, matpnhk bckpnkhyb.
Hocťaňho omnigack, oh samcibrai ajpcca.
Samcibraa ajpcca, oh hocťaňho omnigacka.
Ciyuia pažno, mama rotonja ogeť.
Totoria ogeť, mama ciyuita pažno.
Ciyuia pažno, mama rotonja ogeť.
Bckpnkhyb, matpnhk b6ekaz B komarty.
B6ekaz B komarty, matpnhk bckpnkhyb.
Hocťaňho omnigack, oh samcibrai ajpcca.
Samcibraa ajpcca, oh hocťaňho omnigacka.
Ciyuia pažno, mama rotonja ogeť.
Totoria ogeť, mama ciyuita pažno.
Hamnacab nmcmo, a bpninu kofe.

b) Minule
xotetb, bptb, crapatbca, cožiarab.
roboponatb, ajekatb, kytnatb, bozbapartnica, upomlatbca, ajbarab, výhabartb, nútia,
hntatb, uponboujntb, bcejorabt, homorabt, oknijatb, božnitsb, hontb, upnioxožntb,
cieťať, hamnacť, výhartsť, otkpýt, upnećt, upnećt, bepchytcia, upochytia, upohnatia,
yntia, yrnjietb, bozbapartnica, samenhňa.

a) Príomne
240. Uvorte prechodenky.

Prechodenky

Jednáme bude tvarat jisté asi dle hodiiny. Sedmí si a mlci! Doufám, že budete soudlasit s násím návrhem. Bratr se stal jedním z nejúspěšnějších podnikatelů ve městě. Stávala se z něj dobrý občan. Proč stálé odmítáš mou pomoc? Při práci zasto používáme slovník. Počichbuji, že se ti podaří dostat se na vysokou školu.

Zepředu je jich, kde zabiloudili. Je lepe vyhýbat se všeobecným nedorozuměním.

238. Véteček zámečekého subjektu dle, popřípadě i čas. Věty přelatke do čestiny.

Máhe he bepnicta, arogbi oh mor tak nociňarib. To typam emy he noetra. Pěbratnukam he cunicta

ha krambe. Cectpe, ho-nunjimoy, ha ztort pas he nrtajoc. Xota a yctari, mhe bce-trakn he cunicta.

Cebnaka kyacertca. Kounka upamatrcia. Kopora Gojatterca. Kpamra kkkertca. Tloumaj Gpbikertca.

Tloumaj kajantca. Byjarka koujertca. Cepjuje Gbeterca. Pyra heumejca. Ctreha makertca. Phra rhontca. Ctre-

jo Gbeterca. Mpmo he mpinicta. Matrepnaři he metrca.

239. Určete, jaký význam má již zváraná slovesa v této větě. Přelatke je do čestiny, a připadě potřeba

použijte slovník.

240. Uvážte přechodnky.

a) Přitomne

xotert, bpti, crapatrca, cožtart.

robojntb, jepkartb, kymlar, bo3pauatpca, npoujatpca, jaabatb, yshabatb, nuzin,

qintatb, upon3boujntb, gecjorabatb, homoratb, oknjatb, bojntb, hontb, upnxo3nntb,

cjetatb, hamnacatb, yshatb, otkpiti, upnhectn, bephtpca, npochytppca, upohnatb,

nojnahatb, upnbe3tn, samepeti, npnbpikhytb, noctpontb, b3atb, ychpiumatb, npnntn,

yntn, yrnjjetb, bo3bpaprtppca, samehnbt.

241. Porovnejte dvojice vět a řeknete, jaké slovesné tvary využádly hlavně dlej a jaké

dlej vedení. V kteřich připadech jsou oba dlej současné a kde se jedná o

predicasnost vedlejšio dlej pred dlej hlavním?

242. Slovesa v zadovkách dejte do tváru přechodnku.

Hamnacar nmcmo, a bpnini rofe.

Bpmnir rofe, a hamnacar nmcmo.

Bckpnkhyb, matpahk gcekari a komarty.

B6ekbar a komarty, matpahk Bckpnkhyb.

Illocutoraho omnigack, oh amncibraji ajpcca.

3amncibraa ajpcca, oh nocutoraho omnigacka.

Cjyuaia pajino, mama rotornja ogej.

Totorba ogej, mama cyuaria pajino.

Cjyuaia pajino, mama rotornja ogej.

3amncibraa ajpcca, oh nocutoraho omnigacka.

B6ekbar a komarty, matpahk Bckpnkhyb.

Illocutoraho omnigack, oh amncibraji ajpcca.

3amncibraa ajpcca, oh nocutoraho omnigacka.

Bckpnkhyb, matpahk gcekari a komarty.

Hamnacar nmcmo, a bpnini rofe.

b) Minule

zotert, bpti, crapatrca, cožtart.

robojntb, jepkartb, kymlar, bo3pauatpca, npoujatpca, jaabatb, yshabatb, nuzin,

qintatb, upon3boujntb, gecjorabatb, homoratb, oknjatb, bojntb, hontb, upnxo3nntb,

cjetatb, hamnacatb, yshatb, otkpiti, upnhectn, bephtpca, npochytppca, upohnatb,

nojnahatb, upnbe3tn, samepeti, npnbpikhytb, noctpontb, b3atb, ychpiumatb, npnntn,

yntn, yrnjjetb, bo3bpaprtppca, samehnbt.

243. Uvážte přechodnky.

Přechodnky

родителям. (Принимать) новых акционеров, банк постоянно увеличивает свой капитал. (Стремиться) сдвинуть дело с мёртвой точки, делегация внесла новое предложение. (Отойти) на несколько шагов, он остановился. (Быть) вашим другом, я имею право быть откровенным. Не (принять) лекарство, он не смог бы заснуть.

243. Zaměňujte vedlejší větu přechodníkovou vazbou.

Vzor: Он очень рассердился, когда узнал об этом.
- Узнав об этом, он очень рассердился.

Он тяжело заболел, когда вернулся из отпуска.
Он сразу пошёл на работу, когда приехал из Праги.
Он не может удержать слёз, когда говорит об этом.
Он сильно волнуется, когда выступает перед публикой.
Он потерял ключи от квартиры, когда возвращался домой.
Он заметно успокоился, когда прочитал её письмо.

244. Přeložte věty do češtiny a určete, jaké vztahy jsou vyjádřeny vedlejším dějem (časové, důvodové, podmínkové, přípustkové, účinkové).

Подтверждая получение Вашего письма, сообщаем, что наши монтажники прибудут в Москву 10 июля с. г. Идя Вам навстречу, мы согласны с предлагаемыми вами сроками поставки. Рассмотрев Вашу рекламацию, мы пришли к заключению, что она является необоснованной. Желая скорее уехать, председатель торопился кончить собрание. Выслушав меня, вы, конечно, поняли бы, почему я так поступал. Не имея возможности приехать, я напишу вам. Желая нам успехов, помочь нам она никак не могла. В этом можно легко убедиться, проделав простой опыт. Работая всю ночь, он всё же не изучил все материалы. Снизив цены, мы реализовали все запасы швейных изделий.

245. Předložkovou vazbu nahraďte přechodníkovou vazbou.

Vzor: После обеда мы пошли в кино. - Пообедав, мы пошли в кино.

По окончании вуза он начал работать в министерстве. Сегодня мы работали без отдыха. Без изучения грамматики нельзя овладеть иностранным языком. После приезда в Тулу, я сразу встретился с торговым партнёром. При чтении письма мама улыбалась. При прощании они поцеловались. В ответ на Ваше письмо сообщаем, что мы заинтересованы в сотрудничестве.

246. Pozměňte věty tak, abyste v nich použili přechodník.

Я работал над статьёй и имел в виду, что до конца недели должен её написать. Мы согласились с участием в переговорах и поэтому хотели подготовиться к ним как можно лучше. Дети проснулись и увидели, что идёт снег. Когда я проехал несколько десятков километров по магистральному шоссе, я остановил машину. Мы не дожидались рассвета и решили уйти. Андрей не поднимал головы и продолжал писать. Я сидел в кресле и внимательно слушал рассказ моего друга. Так как он талантливый студент, он не нуждается в длительных объяснениях преподавателей. Так как я не хотел с ним встретиться, я ушёл раньше. Отец дал ему деньги и не спрашивал, зачем они ему нужны.